

॥षष्ठः प्रश्नः॥

॥तैत्तिरीयसंहितायां चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः॥

अश्मन्नूर्जुं पर्वते शिश्रियाणां वाते पुर्जन्ये वरुणस्य शुष्मे।
 अन्न्य ओषधीभ्यो वनस्पतिभ्योऽधि समृतां तां न इष्मूर्जं धत्त
 मरुतः सरराणाः। अश्मैस्ते क्षुदमुं ते शुगृच्छतु यं द्विष्मः।
 समुद्रस्य त्वाऽवाक्याऽग्ने परिं व्ययामसि। पावको अस्मभ्यं
 शिवो भव। हिमस्य त्वा जरायुणाऽग्ने परिं व्ययामसि। पावको
 अस्मभ्यं शिवो भव। उप् (१)

ज्मन्त्रुपं वेत्सेऽवत्तरं नदीष्वा। अग्ने पित्तमपामसि। मण्डूकि
 ताभिरा गंहि सेमं नो यज्ञम्। पावकवर्णं शिवं कृधि। पावक आ
 चितयन्त्या कृपा। क्षामन्त्रुरुच उषसो न भानुनां। तूर्वन्त्र यामन्त्रेतशस्य
 नूरण आ यो घृणे। न ततृषाणो अजरः। अग्ने पावक रोचिषा
 मन्द्रया देव जिह्वया। आ देवान् (२)

वक्षि यक्षि च। स नः पावक दीदिवोऽग्ने देवाः इहा वह।
 उपं यज्ञः हुविश्च नः। अपामिदं न्ययनं समुद्रस्य निवेशनम्।
 अन्यं ते अस्मत्तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्यं शिवो भव। नमस्ते
 हरसे शोचिषे नमस्ते अस्त्वर्चिषे। अन्यं ते अस्मत्तपन्तु हेतयः
 पावको अस्मभ्यं शिवो भव। नृषदे वड- (३)

फ्सुषदे वङ्मनसदे वङ्मर्हिषदे वटथ्सुवर्विदे वट। ये देवा

देवानां यज्ञियां यज्ञियानां संवध्सरीणमुपं भागमासते। अहुतादौ हविषो यज्ञे अस्मिन्स्वयं जुहूध्वं मधुनो घृतस्य। ये देवा देवेष्वधि देवत्वमायन् ये ब्रह्मणः पुरुतारो अस्य। येभ्यो नर्ते पवते धाम किं चन न ते दिवो न पृथिव्या आधि सुषुं। प्राणदा (४)

अंपानदा व्यानदाश्वक्षुर्दा वर्चोदा वरिवोदाः। अन्यं ते अस्मत्पन्तु हुतयः पावुको अस्मभ्य शिवो भव। अग्निस्तिगमेन शोचिषा यसद्विश्वं न्यत्रिणम्। अग्निर्नो वसते रयिम्। सैनार्नीकेन सुविदत्रो अस्मे यष्टा देवाः आयजिष्ठः स्वस्ति। अदब्यो गोपा उत नः परस्पा अग्ने द्युमदुत रेवद्विदीहि॥ (५)

उपं देवान् वद्वाणुदाश्वतुश्वत्वारिंशत्त्वा॥५॥

[१]

य इमा विश्वा भुवनानि जुहूदपिरुहोता निषुसादा पिता नः। स आशिषा द्रविणमिच्छमानः परमच्छदो वर आ विवेश। विश्वकर्मा मनसा यद्विहाया धाता विधाता परमोत सन्दृक्। तेषांमिष्टानि समिषा मदन्ति यत्र सप्तरषीन्पर एकमाहुः। यो नः पिता जनिता यो विधाता यो नः सुतो अभ्या सञ्जान। (६)

यो देवानां नामधा एकं एव तस्मिन्प्रश्नं भुवना यन्त्यन्या। त आयजन्तु द्रविणः समस्मा ऋषयः पूर्वे जरितारो न भूना। असूर्ता सूर्ता रजसो विमाने ये भूतानि समकृणवन्निमानि। न तं विदाथ् य इदं जजानान्यद्युष्माकमन्तरं भवाति। नीहरेण प्रावृत्

जल्प्या चासुतृपं उक्थशासंश्वरन्ति। पुरो दिवा पुर एना (७)

पृथिव्या पुरो देवेभिरसुरैर्गुहा यत्। कङ्ग स्विद्धर्भं प्रथमं दध्रु
आपो यत्र देवाः सुमगच्छन्त् विश्वेै। तमिद्धर्भं प्रथमं दध्रु आपो यत्र
देवाः सुमगच्छन्त् विश्वेै। अजस्य नाभावध्येकुमर्पितुं यस्मिन्निर्दं
विश्वं भुवनमधिं श्रितम्। विश्वकर्मा ह्यजनिष्ट देव आदिद्वन्ध्यर्वो
अभवद्वितीयः। तृतीयः पिता जनितौषधीना- (८)

मपां गर्भं व्यदधात्पुरुत्रा। चक्षुषः पिता मनसा हि धीरो
घृतमैर्ने अजनननन्नमाने। यदेदन्ता अददृहन्तु पूर्वं आदिद्वावा-
पृथिवी अप्रथेताम्। विश्वतंश्वक्षुरुत विश्वतोमुखो विश्वतोहस्त उत
विश्वतंस्पात्। सं बाहुभ्यां नमति सम्पत्तैर्द्यावापृथिवी जनयन्देव
एकः। किं स्विदासीदधिष्ठानमारम्भणं कतुमथिस्वत्किमासीत्।
यदी भूमिं जनयन्- (९)

विश्वकर्मा वि द्यामौर्णीन्महिना विश्वचक्षाः। किं स्विद्धनं
क उ स वृक्ष आसीद्यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः। मर्नाषिणो
मनसा पृच्छतेदु तद्यदध्यतिष्ठद्वननानि धारयन्न। या ते धामानि
परमाणि यावमा या मध्यमा विश्वकर्मन्तुतेमा। शिक्षा सखिभ्यो
हविषि स्वधावः स्वयं यजस्व तनुवं जुषाणः। वाचस्पति
विश्वकर्माणमूतये (१०)

मनोयुजं वाजे अद्या हुवेम। स नो नेदिष्ठा हवनानि

जोषते विश्वशंभूरवंसे साधुकर्मा। विश्वकर्मन् हुविषा वावृधानः
 स्वयं यजस्व तनुवं जुषाणः। मुह्यन्त्वन्ये अभितः सपत्ना
 इहास्माकं मधवा सूरिरस्तु। विश्वकर्मन् हुविषा वर्धनेन
 त्रातारमिन्द्रमकृणोरवृद्ध्यम्। तस्मै विशः समनमन्त पूर्वारुयमुग्रो
 विहृव्यो यथाऽसत्। समुद्राय वयुनाय सिन्धूनां पतये नमः।
 नदीनां सर्वासां पित्रे जुहुता विश्वकर्मणे विश्वाहामत्य॑१
 हुविः॥ (११)

ज्ञानेनोपधीनां भूमि जनयन्त्रृतये नमो नवं च॥६॥ [२]

उदैनमुत्तरां नयाग्ने घृतेनाहुता। रायस्पोषेण स॒ सृज प्रजया
 च धनेन च। इन्द्रेमं प्रत्तरां कृषि सजातानामसद्वशी। समेन वर्चसा
 सृज देवेभ्यो भागुधा असत्। यस्य कुर्मो हुविर्गृहे तमग्ने वर्धया
 त्वम्। तस्मै देवा अर्थि ब्रवन्नयं च ब्रह्मणस्पतिः। उदु त्वा विश्वे
 देवा (१२)

अग्ने भरन्तु चित्तिभिः। स नो भव शिवतमः सुप्रतीको
 विभावंसुः। पश्च दिशो दैर्वीर्यजमन्तु देवीरपामतिं दुर्मतिं
 बाधमानाः। रायस्पोषे यज्ञपतिमाभजन्तीः। रायस्पोषे अर्थि यज्ञो
 अस्थाथ्यसमिष्टे अग्रावर्धि मामहानः। उक्थपत्र ईड्यो गृभीतस्तुपं
 घर्म परिगृह्यायजन्ता। ऊर्जा यद्यज्ञमशमन्त देवा दैव्याय धर्त्रे
 जोष्टे। देवश्रीः श्रीमणाः शतपयाः (१३)

परिगृह्यं देवा युज्ञमायन्न। सूर्यरश्मिरहरिकेशः पुरस्ता॑थसविता॒
ज्योति॒रुदया॑ अजस्रम्। तस्य पूषा प्रसुवं याति देवः
सम्पश्यन्विश्वा॒ भुवनानि गोपाः। देवा देवेभ्यो अव्यर्थन्तो॑
अस्थुर्वीतः॑ शमित्रे शमिता युजध्यै॑। तुरीयो यज्ञो यत्र हव्यमेति॑
ततः पावका आशिषो नो जुषन्ताम्। विमानं एष दिवो मध्यं॑
आस्त आपप्रिवात्रोदसी अन्तरिक्षम्। स विश्वाचीरभि॑ (१४)

चंष्टे घृताचीरन्तरा पूर्वमपरं च केतुम्। उक्षा समुद्रो॑
अरुणः सुपुर्णः पूर्वस्य योनिं पितुरा विवेशा। मध्ये दिवो॑
निहितः पृश्निरश्मा॑ वि चक्रमे रजसः पात्यन्तौ॑। इन्द्रं विश्वा॑
अवीवृथन्समुद्रव्यंचसं गिरः। रथीतमः॑ रथीनां वाजाना॑ सत्पति॑
पतिम॑। सुम्भूर्यज्ञो देवा॑ आ च वक्षद्यक्षदग्निर्देवो देवा॑ आ
च वक्षत्। वाजस्य मा प्रसुवेनोद्भ्रामेणोदग्रभीत्। अथा॑ सपला॑
इन्द्रो॑ मे निग्रामेणाधरा॑ अकः। उद्भ्रामं च निग्रामं च ब्रह्मं देवा॑
अंवीवृथन्न। अथा॑ सुपलानिन्द्राग्नी॑ मै विषुचीनान्व्यस्यताम्॥ (१५)

देवा॑ शतपंथा अभि॑ वाजस्य पद्मिरशतिश्च॥४॥ [३]

आशुः शिशानो वृषभो न युध्मो घनाघनः क्षोभंणश्वरूषणीनाम्।
सुङ्कन्दनोऽनिमिष एकवीरः शत॑ सेना॑ अजयथसाकमिन्द्रः।
सुङ्कन्दनेनानिमिषेण॑ जिष्णुना॑ युत्कारेण॑ दुश्यवुनेन॑ धृष्णुना॑।
तदिन्द्रेण जयत तथसंहध्वं युधो नर॑ इषुहस्तेन॑ वृष्णा॑। स
इषुहस्तैः॑ स निष्पङ्गिर्भिर्वर्णी॑ सङ्स्रष्टा॑ स युध॑ इन्द्रो॑ गुणेन॑।

संसृष्टजिथ्सोमपा बाहुशर्ध्यर्धधन्वा प्रतिहिताभिरस्ता ॥ बृहस्पते
परि दीया ॥ (१६)

रथेन रक्षोहामित्राऽ अपबाधमानः। प्रभुअन्ध्सेनाः प्रमृणो
युधा जयन्त्रस्माकमेध्यविता रथानाम्। गोत्रभिदं गोविदं वज्रबाहुं
जयन्तमज्ज्ञं प्रमृणन्तमोजसा। इमः संजाता अनु वीरयध्यमिन्द्रः
सखायोऽनु संरभध्वम्। बलविज्ञायः स्थविरः प्रवीरः सहस्वान्
वाजी सहमान उग्रः। अभिवीरो अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र
रथमा तिष्ठ गोवित। अभि गोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो ॥ (१७)

वीरः शतमन्युरिन्द्रः। दुश्यवनः पृतनाषाढयुध्योऽस्माकः
सेना अवतु प्रयुथ्सु। इन्द्र आसां नेता बृहस्पतिर्दक्षिणा यज्ञः
पुर एतु सोमः। देवसेनानांभिभञ्जतीनां जयन्तीनां मरुतो
यन्त्वग्नैः। इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य राज्ञ आदित्यानां मरुताः शर्ध
उग्रम्। महामनसां भुवनच्युवानां घोषो देवानां जयतामुदस्थात्।
अस्माकमिन्द्रः समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु। ॥ (१८)

अस्माकं वीरा उत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु।
उद्धर्षय मधवन्नायुधान्युथसत्वनां मामकानां महासि।
उद्धृत्रहन्वाजिनां वाजिनान्युद्रथानां जयतामेतु घोषः। उप
प्रेत जयता नरः स्थिरा वः सन्तु बाहवः। इन्द्रो वः
शर्म यच्छत्वनाधृष्या यथासंथ। अवसृष्टा परा पत् शरव्ये

ब्रह्मसंशिता। गच्छुमित्रान्प्र (१९)

विंश मैषां कं चनोच्छिष्ठः। मर्माणि ते वर्मभिश्छादयामि
सोमस्त्वा राजामृतेनाभि वस्ताम्। उरोर्वरीयो वरिंवस्ते अस्तु
जयन्तं त्वामनु मदन्तु देवाः। यत्र बाणाः सम्पत्तिं कुमारा
विंशिखा इव। इन्द्रो नस्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु॥ (२०)

दीया दायो जंयन्त्वमित्रान्प्र चत्वारिंशत्र॑॥५॥ [४]

प्राचीमनु प्रदिशं प्रेहि विद्वानुग्रेरग्ने पुरो अग्निर्भवेह। विश्वा
आशा दीद्यानो वि भाव्यूर्जं नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे। ऋमध्यमग्निना
नाकुमुख्युः हस्तेषु बिप्रतः। दिवः पृष्ठः सुवर्गत्वा मिश्रा
देवेभिराद्धम्। पृथिव्या अहमुदन्तरिक्षमारुहमन्तरिक्षादिवमारुहम्।
दिवो नाकस्य पृष्ठाथ्मुवर्ज्योतिरगा- (२१)

महम्। सुवर्यन्तो नापेक्षन्त आ द्याः रोहन्ति रोदसी।
यज्ञं ये विश्वतोधारः सुविद्वासो वितेनिरो। अग्ने प्रेहि प्रथमो
देवयतां चक्षुर्देवानामुत मत्यानाम्। इयक्षमाणा भृगुभिः सजोषा
सुवर्यन्तु यजमानाः स्वस्ति। नक्तोषासा समनसा विरूपे धापयेते
शिशुमेकं समीची। द्यावा क्षामा रुक्मो अन्तर्विभाति देवा अग्निं
धारयन्द्रविणोदाः। अग्ने सहस्राक्ष (२२)

शतमूर्धञ्चुतं ते प्राणाः सहस्रमपानाः। त्वं साहस्रस्य
राय ईशिषे तस्मै ते विधेम् वाजाय स्वाहा॑। सुपर्णोऽसि

गरुत्मांनृथिव्या ९ सीद पृष्ठे पृथिव्याः सीद भासाऽन्तरिक्षमा
पृण् ज्योतिषादिवमुत्तमान् तेजसा दिश् उद्दृतं ह। आजुहौनः
सुप्रतीकः पुरस्तादग्ने स्वां योनिमा सीद साध्या। अस्मिन्थस्थे
अध्युत्तरस्मिन्विश्वे देवा (२३)

यजंमानश्च सीदता। प्रेष्ठो अग्ने दीदिहि पुरो नोऽजंस्या
सूम्र्या यविष्ट। त्वा९ शश्वन्तु उपं यन्ति वाजाः। विधेमं ते परमे
जन्मन्त्रग्ने विधेम स्तोमैरवरे सधस्थै। यस्माद्योनैरुदारिथा यजे तं
प्रत्वे हृवी९षिं जुहुरे समिष्ठे। ता९ संवितुर्वरेण्यस्य चित्रामाहं
वृणे सुमतिं विश्वजन्याम्। यामस्य कण्वो अदुहुत्पर्णीना९
सुहस्रधारां (२४)

पयसा मुहीं गाम्। सुस ते अग्ने सुमिधः सुस जिह्वाः सुसर्पयः
सप्त धामं प्रियाणि। सप्त होत्राः सप्तधा त्वा यजन्ति सप्त योनीरा
पृणस्वा घृतेन। ईद्वङ्गान्याद्वैताद्वै प्रतिद्वै मितश्च सं मितश्च
सभराः। शुक्रज्योतिश्च चित्रज्योतिश्च सुत्यज्योतिश्च ज्योतिष्माङ्गश्च
सुत्यश्चर्तुपाश्चात्यहाः। (२५)

ऋतजिच्च सत्यजिच्च सेनजिच्च सुषेणश्चान्त्यमित्रश्च
दूरेऽमित्रश्च गुणः। ऋतश्च सुत्यश्च ध्रुवश्च धर्मणश्च धर्ता च
विधर्ता च विधारयः। ईदक्षास एतादक्षास ऊषुणः सुदक्षासः
प्रतिसदक्षास एतन। मितासश्च सं मितासश्च न ऊतये सभरसो
मरुतो यज्ञे अस्मिन्निन्द्रं दैवीर्विशो मरुतोऽनुवर्त्मानो यथेन्द्रं

दैवीर्विशो मुरुतोऽनुवर्त्मान एवमिमं यजमानं दैवीश्च विशेषानुषीश्चानुवर्त्मानो भवन्तु॥ (२६)

अग्रः सुहस्राक्षु देवाः सुहस्रधारामत्यहु अनुवर्त्मानः षोडश च॥६॥ [५]

जीमूतस्येव भवति प्रतीकं यद्वर्मी याति समदामुपस्थैः
अनाविद्धया तनुवां जयु त्वं स त्वा वर्मणे महिमा पिंपर्तु।
धन्वन् गा धन्वन् ऽजिं जयेम् धन्वना तीव्राः समदो जयेम। धनुः
शत्रोरपकामं कृणोति धन्वन् सर्वाः प्रदिशो जयेम। वृक्ष्यन्तीवेदा
गंनीगन्ति कर्णं प्रियं सखायं परिषस्वजाना। योषेव शिङ्के
वितुताधि धन्वज् (२७)

ज्या इयं समने पारयन्ती। ते आचरन्ती समनेव योषा
मातेवं पुत्रं बिभृतामुपस्थैः। अपशत्रून् विघ्यताः संविदाने आर्की
इमे विष्फुरन्ती अमित्रान्। बृहीनां पिता बृहरस्य पुत्रश्चिश्चा कृणोति
समनावगत्य। इषुधिः सङ्काः पृतनाश्च सर्वाः पृष्ठे निंद्वो जयति
प्रसूतः। रथे तिष्ठन्तयति वाजिनः पुरो यत्रयत्र कामयते सुषारथिः।
अभीशूनां महिमानं (२८)

पनायतु मनः पश्चादनु यच्छन्ति रश्मयः। तीव्रान्योषान्कृणवते
वृष्पाणयोऽश्चा रथेभिः सह वाजयन्तः। अवक्रामन्तः
प्रपदैरमित्रान्क्षिणन्ति शत्रूरनपव्ययन्तः। रथवाहनं हृविरस्य
नाम् यत्राऽयुधं निहितमस्य वर्म। तत्र रथमुप॑ शुग्मं सदेम

विश्वाहा॑ व॒य॒ सु॑मन॒स्यमा॑नाः। स्वा॒दुष॒सदः पि॒तरो॑ वयोधा॑
कृ॒च्छैश्चित्॑ शक्ती॑वन्तो॑ गभी॑रा॑। चि॒त्रसेना॑ इषु॒बला॑ अमृ॑द्रा॑
सु॑तोवी॑रा॑ उरवो॑ ब्रातसा॑हा॑। ब्राह्मणासः॑ (२९)

पितरः॑ सोम्यासः॑ शि॒वे॑ नो॑ द्यावा॑पृथिवी॑ अनेहसा॑॥ पूषा॑ नः॑
पातु॑ दुरिताद्वैतावृधो॑ रक्षा॑ माकिर्नो॑ अघश॒स ईशता॑। सु॑पूर्ण॑ वंस्ते॑
मृगो॑ अस्या॑ दन्तो॑ गोभि॑ः सन्नद्धा॑ पतति॑ प्रसूता॑। यत्रा॑ नरः॑ सं च॑
वि॑ च॑ द्रवंन्ति॑ तत्रास्मभ्य॑मिषंवः॑ शर्म॑ य॒सन्ना॑। कर्जीते॑ परि॑ वृद्धिं॑
नोऽश्मा॑ भवतु॑ नस्तु॑नूः। सोमो॑ अधि॑ ब्रवीतु॑ नोऽदिति॑ः (३०)

शर्म॑ यच्छतु॑। आ॑ जंड्जन्ति॑ सान्वेषां॑ जघना॒ उप॑ जिघ्रते॑।
अश्वा॑जनि॑ प्रचेत्सोऽश्वा॑न्थस्मथ्सु॑ चोदय। अहिंरिव॑ भोगै॑ पर्येति॑
बाहुं॑ ज्याया॑ हेति॑ परिबोधमानः। हस्तघो॑ विश्वा॑ वयुनानि॑
विद्वान्पुमान्पुमा॒सं॑ परि॑ पातु॑ विश्वतः। वनस्पते॑ वीड्जङ्गो॑ हि॑
भूया॑ अस्मथ्संखा॑ प्रतरणः। सुवीरः। गोभि॑ः सन्नद्धो॑ असि॑
वीडयस्वास्थाता॑ ते॑ जयतु॑ जेत्वानि॑। दिवः॑ पृथिव्या॑ पर्या॑- (३१)

ज॑ उद्भूतं॑ वनस्पतिभ्यः॑ पर्याभृत॒ सहः। अपामोज्मान॑
परि॑ गोभिरावृतमिन्द्रस्य॑ वज्र॒ हुविषा॑ रथ॑ यज। इन्द्रस्य॑ वज्रो॑
मरुतामनीकं॑ मित्रस्य॑ गर्भो॑ वरुणस्य॑ नाभिः। सेमां॑ नो॑ हव्यदाति॑
जुषाणो॑ देवं॑ रथ॑ प्रति॑ हुव्या॑ गृभाय। उप॑ श्वासय॑ पृथिवीमुत॑
द्यां॑ पुरुत्रा॑ ते॑ मनुतां॑ विष्टितं॑ जगत्। स॑ दुन्दुभे॑ सुजूरिन्द्रेण॑

देवैदूराद् (३२)

दर्वीयो अपं सेधु शत्रून्। आ क्रन्दयु बलुमोजो नु आधा नि ईनिहि दुरिता बाधमानः। अपं प्रोथु दुन्दुभे दुच्छुनाऽ
इत इन्द्रस्य मुष्टिरसि वौडयस्व। आऽमूरजु प्रत्यावर्तयेमाः
केतुमहुन्दुभिर्वावदीति। समश्वपर्णश्वरन्ति नो नरोऽस्माकंमिन्द्र
रुथिनो जयन्तु॥ (३३)

धन्वंमहिमानुं ब्राह्मणामोऽदितिः पृथिव्याः परिं दूरादेकंचत्वारि ४ शब्दः॥७॥ [६]

यदक्रन्दः प्रथमं जायमान उद्यन्समुद्रादुत वा पुरीषात्।
श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू उपस्तुत्युं महिं जातं ते अर्वन्। यमेन
दत्तं त्रित एनमायुनुगिन्द्रं एणं प्रथमो अध्यतिष्ठत्। गन्धवौ अंस्य
रशनामगृभ्णाथ्सूरादश्वं वसवो निरतष्ट। असि यमो अस्यादित्यो
अर्वन्नसि त्रितो गुह्येन व्रतेन। असि सोमेन सुमया विपृक्त - (३४)

आहस्ते त्रीणि दिवि बन्धनानि। त्रीणि त आहुर्दिवि बन्धनानि
त्रीण्युपसु त्रीण्यन्तः संमुद्रे। उतेवं मे वरुणश्छन्स्यर्वन् यत्रा त
आहुः परमं जनित्रम्। इमा ते वाजिन्वमार्जनानीमा शफानाऽ
सनितुर्निधानां। अत्रा ते भद्रा रशना अपश्यमृतस्य यो अभिरक्षान्ति
गोपाः। आत्मानं ते मनसाऽरादजानामुवो दिवा (३५)

पतयन्तं पतुङ्गम्। शिरो अपश्यं पथिभिः सुगेभिररुणभिर्जहमानं
पतुत्रि। अत्रा ते रूपमुत्तममपश्यं जिगीषमाणमिष आ पुदे गोः।

युदा ते मर्तो अनु भोगुमानुडादिद्वसिंष्टु ओषधीरजीगः। अनु
त्वा रथो अनु मर्यो अर्वन्त्रनु गावोऽनु भगः कुनीनाम्। अनु
ब्रातोसुस्तवं सुख्यमीयुरनु देवा मंमिरे वीर्यं (३६)

ते। हिरण्यशृङ्गोऽयो अस्य पादा मनोजवा अवरं इन्द्रं
आसीत्। देवा इदस्य हविरद्यमायन् यो अर्वन्तं प्रथमो अध्यतिष्ठत्।
ईर्मान्तासः सिलिकमध्यमासः सः शूरणासो दिव्यासो अत्याः।
हुः सा इव श्रेणिशो यतन्ते यदाक्षिषुर्दिव्यमज्ममश्वाः। तव शरीरं
पतयिष्यवर्वन्तवं चित्तं वाते इव धर्जीमान्। तव शृङ्गाणि विष्ठिता
पुरुत्रारण्येषु जर्भुराणा चरन्ति। उप (३७)

प्रागच्छसनं वाज्यर्वा देवद्रीचा मनसा दीध्यानः। अजः पुरो
नीयते नाभिरस्यानु पश्चात्कवयो यन्ति रेभाः। उप प्रागात्परमं
यथसुधस्थुमर्वृः अच्छापितरं मातरं च। अद्या देवां जुष्टतमो हि
गम्या अथा शास्ते दाशुषे वार्याणि॥ (३८)

विपृक्तो दिवा वीर्यमूपैकान्वचत्वारि॑श्चाच॥ ५॥ [७]

मा नो मित्रो वरुणो अर्यमाऽयुरिन्द्रं ऋभुक्षा मुरुतः परि
ख्यन्। यद्वाजिनो देवजातस्य सप्तेः प्रवक्ष्यामो विदथे वीर्याणि।
यन्निर्णिजा रेकणसा प्रावृतस्य रातिं गृभीतां मुखतो नयन्ति।
सुप्राङ्गजो मेम्यद्विश्वरूप इन्द्रापृष्ठोः प्रियमप्यैति पाथः। एष च्छागः

पुरो अश्वेन वाजिना॑ पूष्णो भागो नीयते विश्वदैव्यः। अभिप्रियं
यत्पुरुडाशमर्वता॒ त्वष्टे- (३९)

देन॑ सौश्रवसाय॑ जिन्वति। यद्धविष्यमृतुशो॒ देवयानं
त्रिमानुषाः॑ पर्यश्वं॒ नयन्ति। अत्रा॑ पूष्णः॑ प्रथमो॒ भाग एति॑ यज्ञं
देवेभ्यः॑ प्रतिवेदयन्नजः। होता॑ऽध्वर्युरावया॑ अग्निमिन्धो॑ ग्रावग्राभ
उत॑ शङ्स्ता॑ सुविंप्रः। तेन॑ यज्ञेन॑ स्वरं॑ कृतेन॑ स्विष्टेन॑ वक्षणा॑
आ॑ पृणध्वम्। यूपव्रस्का॑ उत॑ ये॑ यूपवाहाश्वपालु॑ ये॑ अश्वयूपायु॑
तक्षति। ये॑ चार्वते॑ पचन॑ सुम्भरन्त्युतो॑ (४०)

तेषांमुभिगूर्तिर्न॑ इन्वतु। उप॑ प्रागाथ्युमन्मेऽधायि॑ मन्म
देवानामाशा॑ उप॑ वीतपृष्ठः। अन्वेन॑ विप्रा॑ ऋषयो॑ मदन्ति॑ देवाना॑
पुष्टे॑ चक्रमा॑ सुबन्धुम्। यद्वाजिनो॑ दाम॑ सुन्दानुमर्वते॑ या॑ शीर्षुण्या॑
रशना॑ रञ्जुरस्य। यद्वा॑ घाऽस्य॑ प्रभृतमास्य॑ तृण॑ सर्वा॑ ता॑ ते॑
अपि॑ देवेष्वस्तु। यदश्वस्य॑ क्रविषो॑ (४१)

मक्षिकाशु॑ यद्वा॑ स्वरौ॑ स्वधितौ॑ रिसमस्ति॑। यद्वस्तयो॑
शमितुर्यन्नखेषु॑ सर्वा॑ ता॑ ते॑ अपि॑ देवेष्वस्तु। यदूवंध्यमुदरस्यापुवाति॑
य आ॑मस्य॑ क्रविषो॑ गुन्धो॑ अस्ति॑। सुकृता॑ तच्छमितारः॑ कृणवन्तूत
मेध॑ शृतपाकं॑ पचन्तु। यत्ते॑ गात्रादग्निना॑ पच्यमानादभि॑ शूलं॑
निहतस्यावधावति। मा॑ तद्वूम्यामा॑ श्रिष्टन्मा॑ तृणेषु॑ देवेभ्यस्तदुशद्यो॑
रातमस्तु॥ (४२)

इदुगो कृविषः श्रिपञ्चस्त च ॥४॥ [८]

ये वाजिनं परिपश्यन्ति पुक्तं य ईमाहुः सुरभिर्निरहरेति।
ये चार्वतो मांसभिक्षामुपासंत उतो तेषांमभिगूर्तिर्न इन्वतु।
यन्नीक्षणं मांस्यस्पचन्या उखाया या पात्राणि यूष्ण आसेचनानि।
ऊष्मण्यापिधानां चरुणामङ्काः सूनाः परि भूषन्त्यश्वम्। निक्रमंणं
निषदं विवर्तनं यच्च पद्मीशमर्वतः। यच्च पूपौ यच्च घासिं (४३)

जघासु सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु। मा त्वाऽ-
ग्निर्धनयिद्धूमगन्धिर्मोखा भ्राजन्त्यभि विक्तु जग्निः। इष्टं
वीतमभिगूर्तु वष्ट्कृतं तं देवासुः प्रति गृणन्त्यश्वम्। यदश्वाय
वासं उपस्तृणन्त्यधीवासं या हिरण्यान्यस्मै। सुन्दानुमर्वन्तं पद्मीशं
प्रिया देवेष्वा यामयन्ति। यत्ते सादे महसु शूकृतस्य पार्ष्णिया
वा कशाया (४४)

वा तुतोदा। सुचेव ता हृविषो अध्वरेषु सर्वा ता ते ब्रह्मणा
सूदयामि। चतुस्त्रिंशद्वाजिनो देवबन्धोवङ्कीरश्वस्य स्वधितिः
समेति। अच्छिद्रा गात्रा वयुनां कृणोत् परुष्परुरनुघुष्या वि
शस्ता। एकस्त्वष्टुरश्वस्या विशस्ता द्वा यन्तारा भवतुस्तथुर्तुः। या
ते गात्राणामृतुथा कृणोमि ताता पिण्डानां प्र जुहोम्यग्नौ। मा त्वा
तपत् (४५)

प्रिय आत्माऽपि यन्तं मा स्वधीति स्तनुव् आ तिष्ठिपत्ते। मा
तै गृधुरं विशुस्ताऽति हायं छिद्रा गात्रा॑ण्यसिना मिथूं कः। न वा
उ वेतन्नियसे न रिष्यसि देवा॒ इदैषि पृथिभिः सुगेभिः। हरी
ते युज्ञा पृष्ठती अभूतामुपास्थाद्वाजी धुरि रासंभस्य। सुगव्यं नो
वाजी स्वश्वियं पु॒सः पुत्रा॒ उत विश्वापुषँ रयिम्। अनागस्त्वं
नो अदितिः कृणोतु क्षत्रं नो अश्वो वनता॒ हुविष्मान्॥ (४६)

घसिं कशाया तपद्रविं नवं च॥४॥ [९]

अश्मन् य हुमोदैनमाशुः प्राची॑ जीमूतस्य यदकंन्दो मा नौ मित्रो ये वाजिनुं नवं॥१॥
अश्मन्मनोयुजं प्राचीमनु शर्म यच्छतु तेपामुभिर्गूर्तिः पद्मत्वारिशत्॥४६॥
अश्मन् हुविष्मान्॥

हरिः ॐ॥

॥कृष्ण-यजुर्वेदीय-तैत्तिरीय-संहितायां चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः
समाप्तः॥ ४-६॥